

Jazyková analýza textu - řešení

Výchozí text

Na pokraji moravské dědiny vidíme bývalý lovecký zámeček pánů z Větrova. Je omítnutý pampeliškovou žlutí, má věžičky pokryté prejzy a korouhvičku s kohoutem. V zámečku je dětský domov. Žijí v něm děvčata a kluci od šesti do patnácti let, všeobecně zvaní Větrováci.

1. Kterými slovními druhy jsou podtržená slova v textu?

na 7; pokraji 1, něm= 3 osobní; všeobecně = 9;

2. Kterým jiným slovním druhem mohou být slova je, má. Své tvrzení doložte užitím slova ve větě.

je – sloveso (být), zájmeno osobní (oni); je – citoslovce; má – zájmeno přivl. (moje), sloveso (mít), podstatné jméno – ta má (moje) to dělá jinak;

3. Vypište z textu všechna přídavná jména slovesná a napište k nim základové slovo.

bývalý – býval; omítnutý – omítnut; pokryté – pokryt; zvaní – zván

4. Vypište z poslední věty textu slovesný tvar, pojmenujte ho a určete slovesné kategorie.

žijí – přítomný čas, tvar jednoduchý, určitý; 3. os. č. množ. zp. oznam. čas přít. rod činný, vid N (3. tř. vzor kryje)

5. Od slovesa vidět vytvořte uvedené slovesné tvary:

kmen přítomný: **vid-**

kmen minulý: **vidě-**

příčestí minulé: **viděl**

příčestí trpné: **viděn**

opisné pasívum: **být viděn**

přechodník přítomný (všechny tvary): **vid-a, vid-ouc, vid-ouce**

přechodník minulý (všechny tvary): ---- **uviděv, -vši, -vše**

přídavné jméno slovesné:

a) z příčestí trpného: **viděn + ý**

b) z přechodníku přítomného: **vidouc+í**

c) z přechodníku minulého: ---- / **uvidě –v, ividě–vši, uvidě–vše**

podstatné jméno slovesné: **viděn + í**

6. Proveďte slovtvorný rozbor a stavbu slova zámeček. Nezapomeňte uvést správnou terminologii.

a) Slovtvorný rozbor:

ZS: zámek

OZ: zámek-

SZ: zámeč-

SF: -ek

b) Stavba slova:

ZÁM – EČ- EK

7. U přídavného jména lovecký určete jmenné kategorie.

8. Do první větu textu vložte vhodnou částici – větu napište.

9. Slova děvčata a kluci nahraďte jednoslovným vyjádřením. děti, mládež

10. V kterém řádku (řádcích) jsou pouze antonymní dvojice?

a) pára – led, krev – mléko, víno – pivo

b) dlouhý – nekonečný, snědý – opálený, silný slabý

c) **ticho – hluk, přímka – křivka, zisk – ztráta**

d) čilý – mrštný, zřejmý – nápadný, rovný - ohnutý

11. Opravte chyby.

Mount Everest stál **osamělý** a záhadný až do 29. května 1953, kdy horolezecká výprava **zlezla** jeho vrchol. Chlapci si představovali, **jak by** to vypadalo, kdyby podnikli výlet na **Divoký** západ. **Zpočátku** jezdila nejvýše **90kilometrovou** rychlostí. S rukama **skříženým**a za zády sledoval **výskající** děti. Dennodenně se s ní loučil slovy: „A zítra **na shledanou**.“